

tel, megnézze a Szépművészeti Múzeumot, részletesen és alaposan a Magyar Nemzeti Galéria itthon maradt festményeit, majd autóbusszra ülve Esztergomba utazott, s meghatottan nézte a székesegyház kincstárában a MÁTYÁS KÁLVÁRIÁ-t. Ez a tárgy őket képviselte itt.

Több mint egy éve, hogy megnyitja a dijoni magyar tárlat, de még jönnek érdeklődő levelek, lelkendező emlékezők. Az útjelzőket már levették, vagy csak elfordították kelet felé. Kíváncsian várom a hiradást Emmanuel Starcky és kollégái újabb kiállításáról.

Szabó Júlia

A KÖLTŐ EMLÉKE

Forrás, 1996. május

Nehéz műfaj az emlékszám műfaja. Összeállításához az arányérzéken, szereteten, odaadással kívül jó adag szerencse is kell: megjönnek-e a remélt-várt, megrendelt írások, lesz-e centruma a rendelkezésre álló szövegeknek; a megjelenő anyag több lesz formális részvétnyilvánításnál, valóban felidézi és megörökíti az elhunyt emlékét. A *Forrás* májusi száma, mely Baka Istvánra emlékezik, csak részben dicsekedhet ezzel a szerencsével, de néhol megkapóan, megrázóan beszél a költőről. Mindenekelőtt persze a Bakától származó szövegeket kell kiemelni: a két gyötrelmesen szép verstörédeket, a Határ Győzőnek 1995. március 30-án írt levelet. A SZTYEPAN PEHOTNIJ FELTÁMADÁSA címen közölt fragmentum első szakasza a legszebbek egyike, amit Baka valaha is írt: „*Nem lettem sír-ra, így hát visszajöttem, / Van föld alattam, ám nincs ég fölöttem, / S volna is, mit kezdenék vele, – / Annak az égnek úgyszincs istene.*” Erre rimel Szepesi Attila Baka késő romantikus, vad képeinek modorában írt gyászverse: „*Körül éj-fél. Csontsípon danolászik / a szél, a végítélet igrice. / Sosem a méze, csak a korma látszik: / a teremtés bolond csalimese.*” És emeljük még ki Kántor Péter költői levelét: a metafora szerint itt a haldokló költő a szobába betévedt,

szabadulni vágyó veréb, halála így lesz egyben megszabadulása: „*És aztán végre! – végre sikerült. / Az ablakszárnyról kiszállt a szabadba. / Zúgott a fejem. Hát még az övé! / Jó utat pajtás, és vigyázz magadra!*”

A sok szép verssor után a prózai írások kevésbé örvendeztetnek meg, bár itt is akad érdekes: Szőke Katalin tanulmánya Baka orosz fordításainak és saját termésének kapcsolatáról; valóban: legújabb korunkban Baka István volt a legoroszabb költőnk, a „szent” orosz irodalommal szövetkezve találta meg a maga eredeti, összetéveszthetetlen hangját, lépett be a „szent” magyar költészet birodalmába. Határ Győző a kolléga szemével elemzi barátja művét, a „*vonzrokonság*” alapján, szerinte Baka „*nem a líra lerombolásán munkálkodott, mint világszerte a selejtszaporítók; hanem a mentésben: abban vette ki részét.*”

Az emlékszámot gazdag bibliográfia zárja.

B. Z. A.

VITA

Lukácsy Sándor

VÁLASZ HELYETT

Dávidházi Péter, úgy látszik, a Lukácsy-filológia megalapításának dicsőségére áhítozik, mert már másodszor taglalja a *Holmiban* munkásságomat és annak politikai vetületét. Nem sajnálja a fáradságot: a két dolgozat együttes terjedelme több mint harminc folyóiratoldal; ambíciója az alaposág, egy helyet még tanulmánykötetem kolofonját is idézi. A kitartó (magán)szorgalom eredménye egy állítás: ellenzéki ségem (mely 1955 óta adathozható) „önmitosz”, Petőfiről szóló írásaim (melyekben vitába bocsátkoztam Pándi Pállal) kapóra jöttek a rezsimeknek, „végül is mindkét lehetséges árnyalat a fennálló hatalmat igazolta”.

Jómagam a Lukácsy-filológiát nem tartom oly fontos tárgynak, hogy a közönséget untatni akarhatnám vele, ezért nem válaszoltam Dávidházi Péter első pamfletjére. Nem vála-